

LUM 7. RAZRED

UČENJE NA DALJAVO

TOREK, 19. 5. 2020/ SREDA, 20. 5. 2020

Oblikovanje na ploskvi, SLIKANJE. Barvne dimenzije.

Pozdravljen, učenec, pozdravljena, učenka!

Preberi spodnja navodila in se poskusi ravnati po njih.

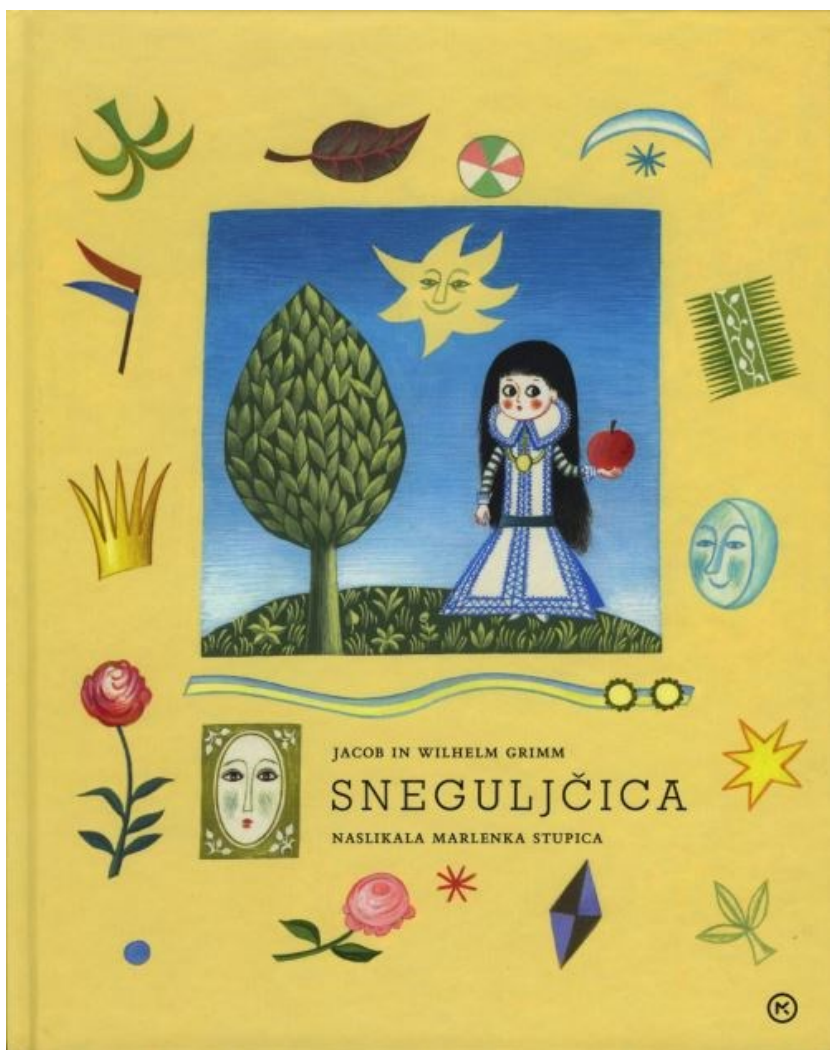
V primeru težav ali dodatnih vprašanj, me kontaktiraj na petra.skrjanc@os-kobarid.si

1. V prvem tednu pouka na daljavo ste imeli za naslikati most, pri čemer ste morali biti pozorni tako na kompozicijo, kot na uporabo različnih barv. Tokrat bomo več pozornosti namenili BARVAM. Današnja naloga zate je, da čim bolj temeljito prebereš napisano in si ogledaš primere.

2. Barva je običajno pojem, o katerem ne razmišljamo na **abstrakten** način, čeprav nas barve na videz obkrožajo z vseh strani. **O barvah običajno razmišljamo v konkretnih situacijah.** Nekateri/e vsako jutro preiščujejo, katere barve oblačil nadeti, nekatere ženske so zbiralke raznobarnih torbic ali lakov za nohte. O barvah razmišljamo, preden na novo prebelimo stanovanje ali želimo zamenjati zavese v sobi. Barve nas spremljajo vse življenje—v resnici pa sploh NE OBSTAJAJO na način, kot jih zaznavamo ljudje.

3. **Barva je fizikalni fenomen.** V resnici NE OBSTAJA, ampak je posledica reakcij našega vidnega sistema na svetlobo oziroma na del svetlobe, ki ga imenujemo VIDNI SPEKTER. Živali imajo drugačne zaznave, vidni spekter je od živali do živali različen. Če bi lahko govorili z njimi, bi ugotovili, da isti svet okrog nas vidijo v precej drugačnih barvah. Kako je to mogoče?

4. Najprej je treba vedeti, kako barva sploh nastane. Za primer bomo vzeli enega najbolj znanih sadežev v literaturi, rdeče jabolko, ki ga je mačeha ponudila Sneguljčici ;-)

BARVA je odvisna od **svetlobnega vira**, od **lastnosti predmeta** in od **očesa opazovalca**. Ko na jabolko pada normalna (bela ali sončna) svetloba, **njegova površina odbija rdečo svetlobo**, ostale svetlobe iz spektra pa vsrka. **Vsak predmet ima določene lastnosti površine, ki iz spektra mavričnih barv odbija določene vrste svetlob, druge pa prepušča**. Črni predmeti vse mavrične svetlobe iz belega spektra vsrkajo, zato se tudi bolj ogrejejo. Svetlobna energija, ki se »ujame« v črni barvi, se spremeni v toplotno energijo. **Rdeča tempera ali oljna barva ima podobne lastnosti površine kot rdeče jabolko, saj odbija enak del vidnega spektra, kar omogoči slikarju, da rdeče jabolko naslika z MATERIALNIMI barvami.**

Paul Cezanne,
Tihožitje z jabolki (1890)

5. Sonce obseva Zemljo z vidno svetlobo, ki jo zaznavamo kot belo. V resnici je ta svetloba sestavljena iz sedmih barv, ki si jih lahko ogledamo ločene, kadar se na nebu pojavi mavrica. Ljudje v vsakdanjem življenju običajno opišemo barvo kot rdečo, oranžno, rumeno, zeleno, modro ali vijolično. Določeni **BARVNI TON** je tudi prva lastnost, ki jo ima vsaka prava barva. Razločitev med barvami ni točno določena. Na zaznavanje barv poleg osvetljenosti in človekovega vidnega aparata vpliva tudi to, katere barve se pojavljajo v okolici tiste, ki jo gledamo. Dve podobni barvi (npr. rumenozeleni) bomo lahko ločili šele takrat, ko ju bomo na listu postavili skupaj. Rdeča barva bo poudarjala zeleno v svoji bližini, oranžna pa modro. **BARVNI TON** je torej lastnost, zaradi katere barvi damo njeno ime (npr. modrovijolična, zlato rumena, smaragdno zelena ...)

6. Če povzamem: prva lastnost, ki jo ima vsaka barva je **BARVNI TON**. Barvni ton je lastnost, na podlagi katere **barvo poimenujemo** in je odvisen od **svetlobnega vira, od lastnosti predmeta in od očesa opazovalca**.